

Чурапчыга күн тахсар!

САНА ОЛОХ

124

100 ЛЕТ
ЯССР
1922-2022

Чурапчы улууһун хаһыата

От ыйын 29 күнэ, 2022 сыл, бэтинсэ

№ 29 (11855)

стр. 2

стр. 4

стр. 6

**ОТ ЫЙЫН 25 КҮНЭ – РФ СИЛИЭСТИЙЭЛИИР
УОРГАННАРЫН ҮЛЭҢИТТЭРИН КҮНЭ**

Егор Местников:
Биһиги юстицияны ордук
ыарахан дьыалалары
силиэстийэлиир

КЭПСИЭХПИН БАБАРАБЫН

Абабыт үтүө киһи этэ

ЛИТЭРЭТИИРЭ МУННУГА

Паром

стр. 2

ТЭТТИК СОНУНАР

**Чурапчытаабы ГИБДД: Көлөнү
бырааба суох ыгыты иһин
буруйдуур сокуон кытаатта**

От ыйын 25 күнүгэр дьэри көлөнү бырааба суох ыгыты иһин административнай эрэ эппиэтинэс көрүлүр. Бырааба суох киһи хасыһын түбэспиттэн тутулуга суох бастакытын түбэспит курдук ыстарааппанара. Оттон быраабын былдьатан баран ыта сылдьар киһиэхэ 15 суукка, ыстарааппа эбэтэр булгуччулаах үлэ анаһара.

Аны, көлөнү бырааба суох ыгыты иһин буруйдуур сокуон кытаатта. Бэрсидьин Владимир Путин иһин баттаан, тустаах сокуоннар олоххо киирдилэр. Ол быһылынан, көлөнү бырааба суох ыгыты иһин иккис тэриэти уонна ыстарааппаммыт дьонго холубунай дьыала тэрийиэхтэрин, көлөлөрүн былдьахтарын уонна хаайыгы ыгытаахтарын сөп.

Буруйданаачы административнай ирдэбинин 150-250 тыһ. солк. харчыны төлүүрү, 360 чааска дьэри булгуччулаах үлэ эбэтэр биһир сылга хаайыгы барарга ууруллуохтаах. Эскертүү буруйданаачы урут бырааба суох ыгыты иһин хаайы сах сууттаммыт буолуһуна, ыстарааба - 200-300 тыһ., хаайылар болдьоҕо - 2 сылга тийэ буолуо.

**Чурапчы булчуттара улахан
булка көнүл сылдьар кыах
иһин сэрэбинэ тардыахтара**

Чурапчы улууһун булчуттара быһыл күһүн туһааһа, "кырдааска" ким бултуурун, сая тутуурдаах тыага көнүлүк сылдьарын аһаастык ыгыттар сэрэбинэ, атырдаах ыйын 2 күнүгэр Чурапчы иһиниэтин "Бостур Уус" стадионугар эбэтэр кэинэ 15 чааска быһаарсыахтара. Тэрэһин түмүгүн 56 байа ыдаах булчут бултуурга көнүл ылар кыахтаныа.

Чурапчы булчуттара урукку сылларга туһааһа, тыааһыны бултуур лиценсийэлэри биһирээдэлэрин түгүтэр буолуһуна, аһыах сылаах муһунах кэппиттэн сэрэбинэ ыларга быһаарыммытара, улуус эр дьонуттан састааппаах хамыһына тэрилинбэ. Күһүн бултуур бадалахтар үөстэн-тыаһтан хото кэлэн, Чурапчытаабы аһыла харыстабылын иниспэксейтүгэр бэс ыйын 1-тан 30 күнүгэр дьэри бултуур биллэртэрин уочаракка суруттарбытара.

Барыта холбоон 795 булчут тайаһа, туртаска, тыааһыны күһүн бултуур бадалаһын биллэртэ. Манньа сэрэбинэ үгэсэ кубулуйан сылын аһы ыгыттар кэриһинэ. Бултуурга көнүл ылы барыта аһаастык, булчуттар харахтарын оротугар аһара эр дьонго улахан биһирэбин ыла.

**«Азия оҕолоро» оонньууларга
Чурапчыттан уон
ыспарсымыан кыттыаба**

Норуоттар икки ардыларынааҕы VII-с «Азия оҕолоро» улуустар оонньууларыгар Саха сириттэн 120-тэн таһа, ол иһинэр Чурапчы улууһуттан уон ыспарсымыан кыттыаба. Киһилэри 50 тириһэр арыаллылар. Сүүмэрдэммит хамаанда чөлүөртөн күрэхтэлэр.

Санаһан эттэххэ, оонньуулар от ыйын 27 күнүгэр атырдаах ыйын 8 күнүгэр Владимирск куоракка ыгытталлар. Манна 26 дьонуттан 1 650 ыспарсымыан кыттыаба. Оонньууларга барыта улуустар 19 күнүгэр күрэхтэллэр буолуһтара, Саха сирэ 18 күнүгэ кыттыны ыла.

**УЛУУС БАҢЫЛЫГА УКРАИНАҒА
СПЕЦОПЕРАЦИЯ КЫТТЫЫЛААҒА
ЭРИК УШНИЦКАЙЫ КЫТАРЫ КӨРҮСТЭ**

**Чурапчыга
күн-дьыл туруга**

От ыйын 29 күнэ
БЭЗТИНСЭ

+33

+16

От ыйын 30 күнэ
СУБУОТА

+33

+17

От ыйын 31 күнэ
БАСКЫҤААННА

+30

+18

Атырдаах ыйын 1 күнэ
БЭНИДИЭННЬК

+30

+19

Атырдаах ыйын 2 күнэ
ОПТУОРОННЬК

+23

+18

УЛУУСКА – БУ КҮННЭРГЭ

Украина ЛНР уонна ДНР өрөспүүбүлүкэлэригэр билигин спецоперацияга Саха сиригэр үтүс саллаат хангыраагынан, бэйэлэрин баҕа өттүлэринэн сулууспалымы сылдыбаллар.

Улуус баһылыга Степан Саргыдаев, абыл хонуктаабыта спецоперацияттан дойдутугар уолуускаҕа кэлбит, хангыраагынан сулууспалымы сылдыар, 19 саастаах, Арасыыһа сэлэһини күүстэрин пехота войскатын младшай сержантын, Чурапчы кыһынын "Чаран" түөлбө олохтоохторо Руслан уонна Татьяна Ушницкайлар төрөппүт улахан уолларын Эрик Ушницкайы мыйраан ылан, бэйэлэрин үлэлэрин кэбинэлэригэр көрүстэ.

Көрсүһүү кэмгэр салла-

УЛУУС БАҢЫЛЫГА УКРАИНАҒА СПЕЦОПЕРАЦИЯ КЫТТЫЫЛААҒА ЭРИК УШНИЦКАЙЫ КЫТАРЫ КӨРҮСТЭ

ат Эрик Ушницкай аармыйаҕа барыан иһинэ Чурапчытаабы аграрнай-техническэй колледжка сыбаарык иккитигэр үөрэмминтин, аармыйаҕа срочнай сулууста кэминтэн, байыаннай идэлээх буолаары, саагы икки сылга хангыраах баттаспытын, онтон кэлэн Украинаҕа утарыллан, бөйбүөй сорууах кэмгэр снаряд оскуолагыттан баһырмытын кэпсэттэ.

"Ийэ сүрүбэ – уолугар" дээн мээһэбэ эппэттэр. Ушницкайлар дьыа кэргэн ийэлэрэ Татьяна Мироновна: "Иһинтэн снаряд оскуолагын хостуулар буоллар", - дээн билигин баҕа саллаатын эттэ. Ыла аҕата Руслан Ушницкай иһиниктин бу маанык

байыаннай дьайыы кыттыылаахтарын улуус дьаһалтатын өттүтэн ойсон, олохторун онгостоллоругар аһаан, сир участкаын биэрэллэрэ буоллар дээн этии киллэрдэ.

Степан Анастольевич барытын боллоһон иһиттэ уонна улууспутугар аһа бастаан Украинаҕа эттэргэ сулууспалаан эргиллэбит саллаат төрөппүттэригэр улуус дьаһалтатын аатыттан махтал суругу, онтон Эриккэ доруобуулатын чөлүгэр түһүрүөн эмтэригэр аһаан 50 тыһ. суумалаах сэртипикэти туттарда.

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ.

БЫҤА БИЗРИИ

Кылаабынай быраас ревакцинацияны ылар наадалаабын эттэ

От ыйын 25 күнүгэр улуустаабы кини баһыла кылаабынай бырааһа Артем Михайлович Ксенофонов «Сага олох» телеграм-каналга быһа бизриигэ тахсан, үлэтин туһунан кэпсэттэ уонна олохтоохтор ыһытыларыгар хоруйдаата.

Чурапчыга от ыйын 25 күнүгэр туругунан стационарга 2 киһи, таһаан 4 киһи эмтэнэр. Уолсайа 3822 мадымы бэлэттэммит, 3758 киһи үтүөрбүт (97 %), олохтон туораабыта - 58. Вакцинаны 9392 киһи ылбыт, ити былаантан 87 %-на. Күһүн ыарыы күүдүлүүөн соптөөбүгүн ревакцинацияны ылар наадалаабын эттэ.

Мань таһынан сага баһыла тутуутун туһунан: «Билэргит курдук Чурапчыга баһылабыт иккис учураатын тутуута бара турар, графигынан сонго баран иһэлэр. Тутууну өрөспүүбүлүкэттэн уонна баһылык Степан Анастольевич кэргэн көрөлөр, хонтуруоллуулар. Быһыл баһылабыт куорпуун тас өттө барыта бүтүөхтээх. Эһини иһинэбэ үлэтэ саҕаланнахтаах. Уолсайа 3800-тэн таһа квадратнай метригэрээх буолар. Маньаха дээр араас сирдэр-сирдэр көрдөрө сылдьыбыт буоллахпытана, барыта биир сиргэ баар буолуохтаах», - дээн эттэ.

Эдуард МАКАРОВ.

Мындабаайылыыр суолга өрөмүөн үлэтин көрдүлэр

СӨ «Управавтодор» тэрилтэ «Куттала суох, хаачыстыбалаах суол» национальнай бырайыагынан Мындабаайылыыр суолга 12,8 килэмэтир уһуннаах өрөмүөн үлэтин бэрэбэркэлээтэ.

СӨ Массына суолларын салаататын генеральнай дириэктэрин солбуйааччы Семен Сметанников:

«Эбийиэккэ былаан баһылыгынан балаан мыйан 30 күнүгэр дээр үлэниэхтээхтэр. Билигин графигынан үлэни сылдыбаллар. Бастагы 5 килэмэтирдээх эбийиэккэ сирин үлэтин кутан бүтэрэллэр, суол таһааһын куталларыгар букадаһытын сонгоһо сылдыабыт.

Икки участкакка 12 самосвал, 2 экскаватор, 2 бульдозер, 2 погрузчик уонна кыра тизхиныкэлэр үлэни сылдыа-

лар. Үбүлээһинэ 50 бырыһаана Суол пуондатыттан, 50 бырыһаана федеральнай бүддьүөттэн көрүлэр», - дээн эттэ.

Эдуард Макаров.

РФ силиэстийэлиир уорганнарын үлэллгтэрэ от ыйын 25 күнүтэр профессиональнай бырааһынньыктарын бэлэттээтилэр. Биһиги олохпутугар биир тутаах, үтүс мөккүөрдээх дьыалалары арыйар, уопастыба олоҕо нус-хас буолуутугар биир төһүү күүс буолар кэмпиттэ билингги кэмнэ хайдах үлэлиин-хамсыы олорорун туһунан Чурапчытааҕы оройуоннар икки ардыларынааҕы силиэстийэлиир отдел салайааччытын, юстиция подполковнигынан Егор Николаевич Местниковтыын көрсөттибит.

Удбаан ПОНОМАРЕВ.

КЭПСИЭХПИН БАБАРАБЫН

АБАБЫТ ҮТҮӨ КИҢИ ЭТЭ

/Кириллин Михаил Капитонович төрөөбүтэ 100 сылыгар/

Абабыт, эһэбит, хос эһэбит, тыыл бэтэрээнэ Михаил Капитонович Кириллин 1922 сыл от ыйын 29 күнүгэр Боотуруускай улуунун Хадаар нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Абага Капитон Николаевич, ийэтэ Анна Инокентьевна дитэи этилэр.

Мэхэччэ Чакырга, Дирингэ үөрөнү, 1940 сыллаахха сэттэ кылааһы бүтэрбитэ. Нонүө сылыгар Аба дойдуга сэринтэ сабалаттар. Алтынныга колхуолугар хонуга үлэһини сылдыар уолу Чакыр сели-сэбиэтин сэкирэтээринэн талан көбүлээлэр. Ити олохтон 1941-1943 сс. Чакыр нэһилиэгиттэн сэринтэ, тыыл үлэһингэр ыгырыллан барбыт дьон испиһэктэрини оңорбута. Кэлин бу испиһэктэр олохторун, Чакыр нэһилиэгиттэн Аба дойдуга сэринтэргэр уонна үлэ фронтугар сылдыбыт 98 киһи биографиятын, ким ханна сэринтэспитин, ханан эргилтэн иккитин, ханан, ханна көмүл-лүбүтүн биһирдиртээн суруйан, бу дьон хайтыскаларын хомуйан, үс элэмтэригэр массымтыка бэчээттээн, иһилинэн суруллубут кинигэ оңорон бэлэмнээбитэ, биһир дойдутаахтары ааттарын үйэтиппитэ. Михаил Капитонович бэлэмнээбит кинигэ Чакыр нэһилиэгини салытатын уонна олохтоохторун көмүтүнэн "Алаас" кинигэ кыһатыгар 2022 сыл күһүнүгэр бэчээттээн тахсыа-таах.

Мэхэччэ сэбиэт сэкир-тэринэн үлэһини сырыттарына

Михаил Капитонович үлэ-лүбүтү кэлин устата ылбыт паравалатара: «3а доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.», «3а доблестный труд в ознаменование 100-летия со дня рождения В.И. Ленина», «Тридцать лет Победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.», «Ветеран труда», «Сорок лет Победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.» мэтэллэр; «Победитель социалистического соревнования 1974 г.», «Победитель социалистического соревнования 1977 г.», «Ударник девятой пятилетки», «10 лет службы в государственной Лесной охране СССР» бэлнэ-лэр.

военкоматынан үлэ фронтугар ыгырыллар. Оңон 1943 сыл бэс ыйыгар 1355 №-дээх рабочай ха-маандаага хабыйлан, Иркутскай уобалаһыгар Усолье-Сибирское куоракка «Конхром» собуокка рабочайынан үлэһэбитэ. Тииһэ-тин кытта «золотой» дитэи тирин-ни аан маннай килэрэн ирэрэр уонна түүтүн ыраастыыр сыаһар аһабыттар. Эһэбит Мэхэччэ ахтылыттан: «...наша марахан үлэһээ, сытымаах киһи тулуй-бат сымтаах-сымардаах этэ. Киһи этин быһа сиыр вещество (извест-ка, натрий, кислота) сууралаһыа кутуллубут уулаах чааннартан тиир ытарчана күнү быһа ин-чээһи тиринни сысыһан-сосуһан тахсабын, Сыгыныах иһилинэн туттарын көтүлүмтэ...». Икки ый буолаат, угуох-тирим буол-бутун көрөн, Ангара өрүс арылыт-гар олохтор «Красный животновод» дитэи колхуоска ый аһаара хортуонтуу, оһуруот аһын хосто-обунугар үлэһиттэр. 1944 сыл тохсунньууттан 1945 сыл дойдутар кэлэр дитэи «отделочный» дитэи кураанах тирин иһилин-лэр-оһоһулар сыаһар үлэһэбит.

Сыахха куурдуллубут, хаппыт тиринни (кырааскалаһын, суба-тын устурууһаһын кэлиһтэн) синктээх эһиликкэ хос-хос дыа-паа эһилик кута-кута ууран, синтирдэн баран хостуур уонна механическай беляк дитэи тирин бүтэһиктээхтик иһилинэн тахсар массымтыгыгар үлэһэбит. Эһэ-бит Мэхэччэ ахтылыттан: «...бу тэрэл борустуой оһоһуулаах, са-халы талыга маарынныр, ол эрэн мотуорууна үлэһин, эрэм-нэһин батталалар...». Собуокка үлэһэбит юмни устатыгар үгү-гэй үлэһит аатыран, икки төгүл 450 солк. харчынан уонна икки төгүл атах таһаһыһын биһирдир-дээхтик, Усольега үлэһин кэли-гэр хамнаһыттан чорботон уонна үлэ чаһаан кэлиһтэн пагонтан таас чогу сүөкээһингэ үлэһит, ийэтин аахха харчы мытара. Ону таһаһан, сэрин, үлэ фронтугар

бараһы биһир дойдутаахтарын туһунан сураһан, иһыталаһан су-руйа, бэлэмнээ сылдыбыт.

1945 сыл от ыйын бүтүүтэ дойдутугар Чакырга эргилтэн кэлэр. Сэрин кэлиһтэн колху-оска суотутууна, кэлин «Эри-лик Эристини» колхуоска 32 сыл буһаалтырын ханнык да кууруска үөрэмнээх, бэйэтэ бэйэтин үөрэтинэн үлэһэбитэ. Үлэһэбит юмни устатыгар биеэ төгүл Хайахсыт, Чакыр нэһили-эгэтин сэбиэтин дыкутаатынан таһылан, 15 сыл устата колхуос бырабыланынныгын чилиһинэн үлэһит, нэһилик, колхуос соци-алистай-экономическай сайдыы-тыгар бэйэтин кылаатын килэр-сэбитэ. Михаил Капитонович иккитэ дойдуттан Чакыртан «Эрилик Эристини» колхуос ула-рылаһын аайы ыгырыллан, колхуос киһингэр Дирингэ үлэ-лэһитэ, оһон билиһи дьэ көрүн абабытын батыһан көһөн иһэрбит. Абабыт үлэһингэр сүрдээх эһи-лэһиттээх этэ, 24-с отуот кэлиһтэр дьэһингэр паапкалаах докумуон бөһөтүн көтөһөн кэһин, кэһэ хоһука дитэи үлэһин иһэлээх. Михаил Капитонович буочарын корбүт эрэ бары соһоро, киһи кал-лиграфическай буочара сүрдээх ыраас, аккуратай буолара.

Кэһэтин дьэһитигэр колхуосаахтар кэлэн, хамнастарын суотугар эт, арыл ылаары дыһал суруйтаран баралара. Кэлин са-наатаахха, старшай биригэһини бастаан кэлиһкэ ытатыһар эбит, хас биһирдэн колхуосаах тоһо ылардааһын-биһирдээһини биһир буоллаа. Күһүнү от мэрэй-дээһин, саһаан күрдээһини нууч-чалар бэлэмнээбит саһаанарын мэрэйдээһин кытаанах хонтуру-олга сылдыара. Саһаан күрдээһини нууччалар ытатыһан, Капитоно-вич дитэи көпсөһүлэрэ. Абабыт колхуосаахтары, рабочайда-рын сөптөөх хамнастаналларын, пенсияга тахсар докумуоннарын биризмэттэр оһортороллорун, сокуонига туха чэһиһиһэр баа-

ларын куруутун субаллир буола-ра.

Сыллааһы түмүктүүр муу-ныахтарга үлэһэ ханнык саһааһа үлэ көрдөрүүтэ мөлтөөбүтүн, ба-лаһаһынны хайдах көһөрөрү ыйан, сүбэлээн биһирэрэ. Биһирдэ манайк балаһаһына буолбут. Хайахсыттан төрүттээх Эрилик Эристини колхуос сүрүк атта-рын баайааччы Илларионов С.Г. оһоһуон ыһаһар аттара мугудай-дирга кыйтаран, иккис буолан, оһолорго колхуос бэрэсэдьитэ Яковлев М.Р. бырабыланына муһаһар ат баайааччы Илларионов С.Г. «үлэһэ мөлтөбүнэн» колхуос чилиһинтэн таһаарга дитэи этин килэрбит. Сэмэн, аһыс сыры-сыллааһы кыра оһолор-доох киһи, үлэһэ суох хайдах ыл буолаһын дитэи улаханнак ыкса-абыт, ким да тоһонтон куттанан утары сипарбака оһорбут. Ону-оха Михаил Капитонович туран көмүскөһөн тыл эппит. Блокноту-гар барыһын бэлэмнээ сылдыар буолан, Сэмэн үлэһин ырытан, ат-тар көрдөрүүлэрэ аастыт сылтан тулсубутун дьон иһингэр дака-астаан, куластаһын түмүгүнэн Сэмэн колхуолугар хаалаарбыт-тар. Ити курдук, Михаил Капито-нович бэлэмнээр дьарыга киһи дьылбата быһаарылар түгэнигэр улаханнак абыраабыт.

Колхуоска, сопуоска кылаа-бынай экономииһинэн үлэһэбит кэлиһтэ Тарасов Николай Пе-трович абабыт туһунан ахтыы кэ-лиһтэ: «Михаил Капитонович – Эрилик Эристини колхуоска биһир бастын суот-аһаан үлэһитэ, кол-

хуос экономикага бөһөргүүрүгэр, сайдыһыгар улахан кылаатын килэрбит дьонгон биһирдээтэрэ. Ыллыктаах өйдөөх-санаалаах, ирдэбиллээх, дирин хорутуулаах үлэһит буолан улахан ааттары-тыаттаах этэ. Мас хайдыһын курдук көһө майсылаах, дьонто аламаһай сыһааннаах, үрдүк кул-тууралаах, духуобунай өтүгүнэн улахан сайдыһаах төрүт саһа киһитэ этэ», - дитэи суруйан турар.

Абабыт Михаил Капитонович 1977 сыллаахха пенсияга тахсан баран, уон сыл устата лесничини үтүө суобастаахтык үлэһэбитэ, үлэһини сылларыгар киһи корор территориятыгар тыа баһаара тах-сыбатаа. Нэһилиһиннээх сөптөөх өйдөтүү үлэһин ыттан, маһы күр-дин, дэлэһини ыраастаан тутта-рын бэрэздээтэммитэ.

Абабыт киһигэни сөбүлээн ааһара, соһурууттан почтанан су-руйтаран, дьонунан саһаастаан араас кинигэлэри муһыара. Саһа суруйааччыларын саһа кыһыт-лэрэ бэчээккэ таһыстар эрэ, аһы-лаһан биһилтээхтэин хангаһан иһэрэ. Хаһыат, суруула суруй-таран ааһара «Нууччалы-саһа-лыы тылдыты» көмөлөһүнэрэн нууччалы кинигэлэри ааһа үөрэммитэ. Абабыт мустут би-һилтээхтэ билиһин да сөннө-ригэр, хос сөннөригэр туһаһы, үлэһини турар. Пенсияга тахсан баран, кыраайы үөрэтэр, чинчий-эр үлэһин дьарыктааһыта. Ол курдук, нэһилик устурууһатын суруйарын таһынан, дьаныһан туран төрүттэрин үөрэммитэ. Оһо сылдан, сайын лууктуу дитэи аат-таан төрүттэригэр алаастарыгар барарбыт, күмүт анаарын тыа уота сизбит былыргы киһи угуох-тарын кэриһин, луупалаах, тиир шесткаһах сылдан, эргини тааска латинскай алфавитынан сурул-лубут ааттары, төрөөбүт-өлбүт сылларын ааһан биһирдир. Ити сэттис кылааска үөрэнэр кэлиһтэр-бөр 1970-с-с. этэ. Кэлин улахан сөннөн Миһаны илдэ сылдан бахтарар эбит.

1980-с-с. Захаров Федот Фе-дотович дитэи Таатта киһитин кытары билсэн, Дьокуускай, Мо-сква архыбыттан 17-с үйэһэһи дыһаах хомуйбут биһирдээтэ-риттэн, 1795 сылтан 1928 сылга дитэи ытатыһыт переплеттэн докумуон көрдөһөн, Угуох Бул-тэс дитэи сүрэхтээхтээх саһалы ааттаах XVIII үйэһэ оһоро сыл-дыбыт төрүтүтүн булан, Ки-риллин аймах улахан төрүтүтүн оһорон «Өбүгүлэрим туһунан өйдөбүннүк» дитэи 44 страницэ-лаах (сыһаары таһыһаларын ааһаһа) кинигэни массымтыка бэчээттэн суруйан хаалаарбыта. Бу үлэһит биһиги аймах, ыччат-тарбыт төрүттэригэр Угуох Бул-тэс (сыла билиһит), Салиһинэй Уоһук (1762 с.), Тыһаар Кирило (1801 с.) уолаһтарыттан саһалаан, ким ханна сирдэһэн-уоттанан, хас оһолонон, тугу дьарыкта-нан оһорбуттарын ааһан билиһин, туһаныан сеп. Абабыт архыбын улахан уола Михаил Михайлович, саһаһыт Анастасия Степановна кичэлтээхтик ууран, хараһан сыл-дыһалар.

Абабыт Михаил Капитоно-вич 1994 с. 72 саһыгар ырахан ыраһыттан орто дойдуттан бар-быта. Ийэлээх абабыт икки уол оһону төрөһөн, сэттэ сөннөһөн, уһуордарын саһаан, орто дойдуга дьаллоох оһоһун толору оһорон аастылар. Михаил Капитонович, Александр Абрамовна Кирил-линнэр олохторун саһыһар, атта-рын ааттар сөннөр, хос сөннө-нэр араас эйгээһэ этэһиһэ үлэһин, үөрэнэ сылдьаллар.

Афанасий КИРИЛЛИН, уола, СӨ үтүөлээх туттаһчыта, Чураһчы улуунун Бочуоттаах гражданина.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

АЛРОСА стала партнером экологической экспедиции для школьников Якутии

/Научно-исследовательская экологическая экспедиция «КунЭко»/

АЛРОСА стала партнером ежегодной республиканской научно-исследовательской экологической экспедиции «КунЭко» для школьников Якутии. В этом году она посвящена 100-летию образования Якутской АССР и проходит в Верхневилуйске в рамках «Летней научно-исследовательской школы имени академика Н.Г. Соломонова».

орнитологию, ботанику, энтомологию, гидробиологию, экологию, туризм и археологию.

Благодаря целенаправленной поддержке партнеров мероприятия у детей появилась уникальная возможность поработать с профессионалами: в экспедиции ребят сопровождали ученые ведущих научных институтов республики, а также научные сотрудники, специалисты Минэкологии Якутии, учителя предметов по естественным наукам, которые рассказывали юным экологам о каждой их находке. Таким образом, они не только познакомились с природой и экологической обстановкой в районе, но и получили возможность расширить свой кругозор, и заметно повысить научный потенциал.

Сохранение и защита здоровой и благоприятной для жизни природной среды – неотъемлемые условия деятельности АЛРОСА. Компания ежегодно направляет на экологию и природоохран-

ные мероприятия в Якутии более 6 млрд рублей, реализует собственные экологические проекты и поддерживает общественные инициативы в области охраны окружающей среды.

«Компания сформировала, развивает, а главное, устойчивую практику взаимоотношений через различные формы соглашений, либо договоров. Компания АЛРОСА ежегодно заключает с Минэкологии РС(Я) и различными фондами соглашения о сотрудничестве. В эти фонды перечисляются денежные средства, на которые Минэкологии потом проводит различные мероприятия экологического характера на территории республики. В текущем 2022 году мы заключили соглашение на более чем 12 млн рублей. Это достаточно хороший рост по сравнению с предыдущими периодами. В рамках соглашения этого периода мы планируем профинансировать лагерь экологической направленности «Эврика» для школьников Мэльской СОШ, помочь в оснащении лаборатории регионального музейно-экологического центра им. Б.П. Андреева в с. Эльгэй, выкупить книги в стационар охраны окружающей среды в Якутии и создание художественного фильма с экологическим сюжетом. Ока-

зание содействия по проведению экологической экспедиции «КунЭко», аналогично входит в перечень мероприятий, предусмотренных соглашением на 2022 год», - рассказала руководитель Экологического Центра, заместитель главного инженера АК «АЛРОСА» (ПАО) Полина Анисимова.

Помимо АЛРОСА партнером экспедиции также выступает Фонд экологической безопасности Дальнего Востока. Организаторы экспедиции – Министерство экологии, природопользования и лесного хозяйства Якутии, Академия наук Якутии, Институт биологических проблем и криолитозоны, Администрация и Спортивная средняя общеобразовательная школа им. Ю.Н. Прокопьева Верхневилуйского улуса.

«Самое важное в экологическом просвещении, воспитании,

образовании детей – это практические навыки. Поэтому эти экспедиции придают очень большой импульс для повышения интереса детей к практическим научным исследованиям. Мы благодарим компанию АЛРОСА и фонд экологической безопасности Дальнего Востока за поддержку. Мы надеемся, что в следующем году мы проведем нашу экспедицию еще масштабнее, привлечем еще больше детей, занимающихся научными изысканиями. Тем самым мы закладываем будущую результативность научных исследований нынешних юных ученых», - сказала Нюргуяна Гуртимова, главный специалист Департамента по водным отношениям и экологическому просвещению Министерства экологии РС(Я).

Ясена
Фото: Минэкологии РС(Я).

